

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

EĞLENCE HİZMETLERİ

SAHNE GÖSTERİLERİ

ANKARA 2007

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğrenme materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilir.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETLERİ- 1	3
1. SAHNE GÖSTERİLERİ HAZIRLAMA	3
1.1. Çeşitleri	4
1.1.1. Dans	4
1.1.2. Drama	6
1.1.3. Yarışma.....	11
1.1.4. Özel Yetenek Gösterileri (İllüzyon, Hokkabaz vb.)	13
1.1.5. Pantomim	14
1.1.6. Müzik Dinletileri	15
1.2. Programı Tespit Etme	16
1.3. Aktivite Alanını Hazırlama	21
1.3.1. Programın Uygulanacağı Aktivite Alanını Tespit Etme.....	21
1.3.2. Aktivite Alanına ve Programa Uygun Ses ve Işık Sistemlerini Tespit Etme.....	21
1.3.3. Aktivite Alanının Hazırlanmasını Sağlama	22
1.3.4. Dekor ve Kostümleri Hazırlama.....	22
UYGULAMA FAALİYETLERİ.....	23
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	25
ÖĞRENME FAALİYETİ- 2	27
2. SAHNE GÖSTERİLERİNİ AKTİVİTELERDE KULLANMA	27
2.1. Gösteriyi Planlama	27
2.2. Uygulama	28
2.2.1. Zaman Planlaması.....	29
2.2.2. Ödeme Planı	29
2.2.3. Tanıtım Duyuru Planı	30
2.3. Değerlendirme.....	31
UYGULAMA FAALİYETLERİ.....	33
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	35
MODÜL DEĞERLENDİRME	36
CEVAP ANAHTARLARI	37
KAYNAKLAR.....	38

AÇIKLAMALAR

KOD	212MGS012
ALAN	Eğlence Hizmetleri
DAL/MESLEK	Animatörlük
MODÜLÜN ADI	Sahne Gösterileri
MODÜLÜN TANIMI	Eğlence hizmetleri departmanında, tesisin ve konukların özelliklerine uygun olarak sahne gösterileri hazırlama ve aktivitelerde uygulama konularını içeren öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	
YETERLİK	Sahne gösterilerini uygulamak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile; Eğlence hizmetleri departmanında tesis ve konuk özelliklerine uygun olarak hazırlanan sahne gösterilerini doğru uygulayabileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none"> 1. Eğlence hizmetleri departmanında, konukların ve tesisin özelliklerine uygun olarak çeşitli kaynaklardan araştırarak sahne gösterilerini hazırlayabileceksiniz. 2. Eğlence hizmetleri departmanında, konukların ve tesisin özelliklerine uygun olarak hazırlanan sahne gösterileri programını doğru uygulayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf, sektör, sahne, aktivite alanı Donanım: Bilgisayar donanımı ve internet ortamı, projeksiyon cihazı, VCD, DVD, tepegöz, televizyon, dekor ve aksesuarlar, kataloglar, ses ve ışık sistemleri, kostüm ve aksesuarlar
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Kendi kendinizi değerlendirebileceğiniz, çoktan seçmeli ve doğru yanlış tarzındaki değerlendirme soruları yer almaktadır.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Dünyada ve Türkiye’de eğlence sektörü çok hızlı değişmekte ve gelişmektedir. Bu amaçla değişik firmalar kurulmakta ve bu sektörde hizmet vermektedir. Gerek konaklama tesislerinde gerekse çeşitli organizasyonlarda gösteriler düzenlenmektedir. Bu faaliyetlerin daha profesyonelce yapılabilmesi için bilinçli, eğitilmiş bireylerle gerçekleştirilecek organizasyonlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu organizasyonlarda görev alacak bireyler dans, drama, yarışma, özel yetenek gösterileri (illüzyon, hokkabaz vb.) pantomim, müzik dinletileri ve benzeri konularda yeterlilik sahibi olmalıdır.

Sahne gösterileri modülü; size eğlence hizmetleri alanında sahne gösterilerini hazırlama, planlama, uygulama konularında gerekli bilgileri verecektir. Sahne gösterileri modülü ile eğlence hizmetleri departmanında, konukların ve tesisin özelliklerine uygun olarak amaçlar doğrultusunda, çeşitli kaynaklardan araştırma yaparak sahne gösterilerini planlayıp aktivitelerde kullanabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1

AMAÇ

Eğlence hizmetleri departmanında, konukların ve tesisin özelliklerine uygun olarak çeşitli kaynaklardan araştırarak sahne gösterileri hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çevrenizdeki çeşitli işletmelerde sahne programlarında kullanılan gösteri çeşitlerini araştırınız. Araştırma sonuçlarınızı sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Sahne programları hazırlayıp uygulayan meslek elemanları ile görüşerek hazırlık aşamaları, uygulama alanları, kullanılan araç gereçler konularında bilgi toplayınız. Araştırma sonuçlarınızı rapor haline getirerek sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. SAHNE GÖSTERİLERİ HAZIRLAMA

Sahne gösterileri, eğlence hizmetlerinin vazgeçilmez bir parçasıdır. Eğlence hizmetleri ile ilgili tüm programlarda sahne gösterileri, farklı çeşitleri ile yer almaktadır. Konaklama tesislerinde olsun özel organizasyonlar içinde olsun, eğlence programlarının bir ayağını mutlaka sahne gösterileri oluşturmaktadır; çünkü konuklar ya da izleyiciler, göze hoş görünen, birçok görsel öge ile zenginleştirilmiş, hareketli, coşkulu aktiviteleri izlemekten ve bu aktivitelere katılmaktan büyük zevk alır.

Sahne gösterilerinin bir başka özelliği de çeşitlilik arz etmesidir. Sahne gösterileri, birçok farklı aktiviteden oluşabilir. Bu çeşitlilik de sahne gösterilerinin farklı bireylere hitap etmesine olanak verir.

Konaklama tesislerinde bir haftalık animasyon programının içinde birçok gece sahne gösterilerine yer verilmektedir. Bu sayı, tesisin özelliklerine ve eğlence departmanının çalışma şekline göre değişiklik gösterebilir. Özel organizasyonlarda ise organizasyonun amacına, yapıldığı yere, katılımcı özelliklerine, organizasyonun süresine göre sahne gösterilerinin sayısı farklılıklar gösterir.

Konaklama tesislerindeki sahne gösterileri; konuk profili, işletmenin bütçesi, eğlence departmanı ekibinin özellikleri gibi etkenlere bağlı olarak farklı aktivitelerden oluşur. Sezon boyunca sergilenecek sahne gösterileri sezon başında belirlenerek animasyon programında yerini alır. Programda yer alabilecek sahne gösterilerinin çeşitleri bir sonraki bölümde açıklanmıştır.

1.1. Çeşitleri

Sahne gösterilerinin çeşitlerini;

- Dans,
- Drama,
- Yarışma,
- Özel yetenek gösterileri,
- Pantomim,
- Müzik dinletileri olarak sıralayabiliriz.

Ancak bunların dışında da sahnede sergilenebilecek her türlü gösteri eğlence hizmetleri alanında kullanılabilir.

1.1.1. Dans

Dans, insanın yeryüzündeki yaşamı kadar eskidir. Mağara resimlerinde bile dansın yer aldığını görebiliriz. İnsanoğlunun içindeki doğallığını, duygularını dışa vurabileceği, hareket etme ihtiyacını karşılayabileceği en güzel ve doğal yollardan biri dandır. Her yaştan insanın dans etmekten ya da dans gösterilerini izlemekten zevk aldığını gözlemleyebiliriz.

Eğlence programları içinde en çok yer verilenler dans gösterileridir. Paket programlar içinde çoğunlukla birden fazla dans gösterisi yer almaktadır; çünkü dans gösterilerinin birçok özelliği bulunmaktadır:

- Hareketlilik
- Görsel zenginlik
- Bedeni kullanma
- Müzik
- Göze ve kulağa hitap ediyor oluşu
- Her yaşa hitap etmesi
- Farklı milliyetlerden konukların ilgisini çekmesi.

Tüm bu özellikler dans gösterilerinin eğlence programları içinde yer almasını sağlamaktadır.

Dans; hareketlerin belirli adım ve kalıplara bölünerek müziğin ve duyguların yardımı ile parçadan bütüne bir olgu yaratarak sunmadır. Dansı bir gösteri türü olarak düşündüğümüzde ise; müziğin ve duyguların yaratıcılık ile birleştirilerek hareketlere dönüştürülüp mimik, kostüm, dekor gibi yardımcı öğelerle süslenerek sergilenmesi olarak tanımlayabiliriz.

Resim 1.1: Dans, insanın kendini ifade etmesine fırsat tanır.

Bir dans gösterisini elemanları şunlar olacaktır:

- Dansçılar
- Müzik
- Kostüm
- Dekor

Dans gösterileri, genellikle bir sahne üzerinde sergilenir; ancak yeterli genişlikteki herhangi bir alan da dans gösterisi için kullanılabilir: Bir meydan, büyük bir salon gibi. Önemli olan dans gösterisinin sergileneceği alanın gösterinin özeliğine, dans ekibinin büyüklüğüne uygun olmasıdır. Konaklama tesislerinde bu amaçla inşa edilmiş sahneler bulunmaktadır. Eğer dans gösterisini sergileneceği salon belli ise ekibin büyüklüğünü sahneye göre belirlemek gerekir.

Dans, art arda sıralanan hareketlerle sergilenen bir gösteri türü olduğu için geniş mekânlara ihtiyaç vardır. Sahnede fazla dansçının yer alması karışıklığa ve hareketlerin istenen şekilde sergilenememesine neden olacaktır. Ayrıca dansçıların dışında dekor da sahnede yer alabilir; ancak her dans gösterisi için dekor zorunlu olmayabilir.

Dans gösterilerinde kostüm ve aksesuarlar görsel zenginliği artıran bir öğedir. Gösterinin özelliğine ve içeriğine göre kostümler belirlenmelidir. Kostümlerin yanı sıra dans figürlerini tamamlayacak aksesuarlar da kullanılabilir. Örneğin bir şemsiye, bir baston, bir yelpaze vb. aksesuarlar hem figürleri tamamlayıcı hem de görsel zenginliği artırıcı bir öğe olarak dans gösterisinde yer alabilir.

Dans gösterileri, hareketten yola çıkılarak oluşturulur. Hareketler bir araya gelerek gösterinin bütünü oluşturur.

Kullanılan hareketler farklı dans türlerine ait olabilir:

- Klasik danslar
- Salon dansları
- Latin dansları
- Halk dansları

Sayılan dans türlerinden birini seçerek siz de sınıfta arkadaşlarınızla bir dans gösterisi hazırlayabilirsiniz.

Dans gösterilerinde animatörler dansçı olarak rol alırlar. Bazı işletmelerde bütçesinin büyüklüğüne, tesis özelliklerine ve işletme anlayışına bağlı olarak özel dansçı ya da koreograf çalıştırabilir.

Daha fazla bilgi için dans dersi modüllerine bakınız.

1.1.2. Drama

Drama, Türk Dil Kurumu sözlüğünde; sahnede oynanmak için yazılmış oyun; acıklı üzüntülü olayları, bazen güldürücü yönlerini de katarak konu alan sahne oyunu türü olarak tanımlanmıştır(1988). Drama, bir anlamıyla tiyatrodaki sahnelenen oyunlardır; ancak eğlence hizmetlerinde sergilenen drama gösterilerinin sanatsal bir kaygısı yoktur. Bir tiyatro oyunu değildir. Amaç, izleyenleri eğlendirerek hoşça vakit geçirmelerini sağlamaktır. Bu nedenle eğlence hizmetlerinde sergilenen drama gösterileri hem süre olarak tiyatro oyunlarından daha kısadır hem de edebi bir metne dayanmaz. Drama gösterilerini tiyatro oyuncuları sergilemez. Ekipte yer alan animatörler görev alır.

Eğlence hizmetlerinde kullanılan drama programları;

- Parodiler,
- Skeçler,
- Müzikaller gibi gösterilerden oluşur.

Pantomim de bir tür olarak drama gösterileri içinde yer alır. Ancak skeç, parodi, müzikal gibi türlerden ayrı özellikler barındırdığı için pantomim ayrı bir başlık olarak ele alınmıştır.

Drama gösterileri, konaklama tesislerinde haftalık eğlence programı içinde yer alan bir aktivite olduğu gibi özel günlerde periyodik program dışında da yer verilebilen bir gösteri türüdür. Örneğin bayramlarda, kutlama gecelerinde, özel organizasyonlarda drama gösterileri kullanılır. Konaklama tesislerinde genellikle bir haftalık paket program içinde bir ya da iki gece drama gösterilerine ayrılır. Bu, işletmeden işletmeye değişiklik gösterir.

Skeçler; güldürü niteliğindeki kısa oyunlardır. Skeçleri; güncel olaylara, sorunlara değinen, kısa süreli, vurucu bir esriyle noktalanmış kısa güldürü olarak tanımlayabiliriz. Oyuncu sayısının azlığının yanı sıra oyunun süresi de oldukça kısadır. Bu nedenle bir gecelik sahne gösterisi sırasında birden fazla skeç kullanılır. Bazen de skeçler başka programların arasında sergilenir.

Resim 1.2: Parodiler, bilinen eserlerden yola çıkılarak oluşturulur.

Resim 1. 3: Şeytan karakterine örnek

Skeçlerde kostüm ve dekorlar kullanılır. Ancak skeçler küçük dekorlarla sergilenebilir. Bir sandalye, bir masa gibi basit eşyalar dekoru oluşturabilir. Skeçlerin sergilenmesi sırasında kahkaha sesi gibi gürültü öğeleri çok olacağından oyuncuların konuşmalarının izleyiciler tarafından duyulabilmesi için ses sisteminin güçlü olması gerekir. Oyuncularda konuşmalarını yaparken izleyici tepkilerine dikkat ederek, gerekiyorsa kısa duraklamalarla ve tane tane anlaşılır şekilde yapmalıdır.

Çalışma Konusu

Burada size bir skecin nasıl planlanması gerektiğine dair bir örnek verilmiştir. Siz de çeşitli kaynaklardan araştırma yaparak ya da kendiniz bir skeç oluşturarak aşağıda verilen örnek planlama gibi bir skeç planlaması yapınız. Hazırladığınız planlamayı arkadaşlarınızla canlandırarak uygulanabilirliğini ve sonucu değerlendiriniz.

Skeç örneği: “Şeytan ve Melek”

Öncelikle skeçte yer alacak karakterler tanımlanmıştır. Karakterlerin fiziksel özellikleri ile ilgili ayrıca belirtilmesi gereken özellikleri varsa karakterler sütununda belirtilmelidir.

En sonda yer alan genel aksesuarlar bölümünde dekora ait özellikler belirtilmiştir.

Karakterler	Kostüm	Aksesuar	Makyaj
Şeytan	Kırmızı pelerin Kırmızı Şalvar Siyah Gömlek Siyah Kuşak	Boynuzlar Tırpan	Kırmızı yüz, yeşil far, siyah eyeliner
Melek	Beyaz Pelerin Beyaz Şalvar Beyaz Gömlek	Nur Çemberi Değnek Beyaz Peruk	Simli Far, Kırmızı Ruj
Garson	Siyah Pantolon Beyaz Gömlek Siyah Kuşak Papyon Garson Ceket	Tepsi Bez Peçete Bardak, Su 1 tabak spagetti Çatal Bıçak	Doğal
Müşteri	Kısa paça pantolon Renkli Gömlek Askılık Renkli çorap		
Genel Aksesuar		1 Masa 1 Sandalye	

Sahne**Müzik****Işık**

Sahne	Müzik	Işık
Karanlık – Jingle	Fade out	Genel – Fade in
Müşteri restorana girermiş gibi masaya oturur.		
Kısa bir süre sonra garson gelir ve sipariş almak ister.		
Müşteri menüye baktıktan sonra spagetti sipariş eder.		
Paçoz müşteriye karşı soğuk tutumlu garson ilk olarak su getirir.		
Daha sonra spagetti servisi yapar. Şüpheli garson parasını peşin ister.		
Parasını bulamayan müşteri , daha sonra ödeyeceğini söyler.		
Garson çıkar, müşteri heyecanlı bir şekilde parasını aramaya devam eder		
Ne yapacağını şaşırarak müşterinin önüne « Şeytan » çıkar.		
Şeytan “Boş ver parayı, ye sen yemeğini .” der ve müşteri rahatlayarak yemeye başlar.		
Şeytan çıkar, kısa bir süre sonra « Melek » sahneye çıkar.		
Melek « Olur mu, paran yoksa yiyemezsin bu yemeği, günah. » der.		
Müşteri vicdan azabı çeker ve yemeği bırakır.		
Melek sahneden çıkar.		
Şeytan ve Melek bu sahneyi 3 kez tekrarlar.		
Sonunda Şeytan ve Melek şaşkın müşteriye birlikte gider ve her biri onu ikna etmeye çalışır.		
Sonunda müşteri sıkılır ve tepkili bir şekilde sahneden çıkar.		
Şeytan ve Melek sevinir, ikisi de oturup spagetti yer.		

Parodiler; ciddi sayılan bir eserin bir bölümünün ya da tamamının alaya alınarak gülünç olacak şekilde sunulduğu oyun türüdür.

Parodi Örneği: “Farklı Selamlaşmalar”

Karakterler	Kostüm	Aksesuar	Makyaj
Eddy	Siyah Pantolon	2 pin pon topu	Doğal
	Beyaz Gömlek	1 Cüzdan	
	Siyah Kuşak	1 Cep Telefonu	
	Papyon		
Grand	Siyah Pantolon	2 pin pon topu	Doğal
	Beyaz Gömlek	1 Don	
	Siyah Kuşak	1 Cep Telefonu	
	Papyon		

* Karakter Bilgileri

Detaylar:

- Bu Parodi farklı ülkelerde, kültürlerde ve ortamlarda yaşamların birbirine selamlaşma şekillerini komikleştirerek gösterir.
- Eddy ve Grand daima sahnenin ters yanlarından girer ve diğer yandan çıkar.
- Sizler de herhangi bir eserden yola çıkarak bir parodi oluşturabilir ya da çevrenizden araştırarak bulduğunuz bir parodi örneğini burada verilene benzer şekilde planlayabilirsiniz.
- Hazırladığınız planlamaları arkadaşlarınızla canlandırarak sonuçları üzerinde tartışabilirsiniz.

Detaylar, önemsiz gibi gözükken ince noktalardır!

Sahne**Müzik****Işık****Anons**

Sahne	Müzik	Işık	Anons
Karanlık – Jingle	Fade out	Genel – Fade in	
Eddy ve Grand iki İsraili’yi taklit eder.			İki İsraili’nin selamlaşması
Eddy ve Grand iki İtalyan’ı taklit eder.			İki İtalyan’ın selamlaşması
Eddy ve Grand iki Japon’u taklit eder.			İki Japon’un selamlaşması
Eddy ve Grand iki Alman’ı taklit eder.			İki Alman’ın selamlaşması
Eddy ve Grand iki Eskimo’yu taklit eder.			İki Eskimo’nun selamlaşması
Eddy ve Grand iki Türk’ü taklit eder.			İki Türk’ün selamlaşması
Eddy ve Grand iki Rus’u taklit eder.			İki Rus’un selamlaşması
Eddy ve Grand iki doktoru taklit eder.			İki doktorun selamlaşması
Eddy ve Grand iki generali taklit eder.			İki generalin selamlaşması
Eddy ve Grand iki köpeği taklit eder.			İki köpeğin selamlaşması

Parodi Detayları

Drama gösterileri genellikle kısa oyunların art arda sergilenmesi şeklinde gerçekleştirilir. Skeç ve parodilerden seçilen kısa oyunlar aralara yerleştirilen konuşmalarla ya da başka dikkat çekici unsurlarla zenginleştirilerek ortalama kırk elli dakikalık bir gösteri şeklinde sunulur.

Müzikal şeklinde olan drama gösterileri ise bir bütün olarak sergilenir. Seçilen bir tema çerçevesinde müzik belirlenerek müziğe ve temaya uygun hareketler ve sözlerle sergilenen bir oyun türüdür. Müzikallerde şarkıları oyuncular seslendirir. Oyuncunun hem dans edip hem şarkı söylemesi ve ayrıca rolüne uygun mimik ve hareketler yapması gerekir.

1.1.3. Yarışma

Eğlence programları içinde yarışmalar konukların katılımı ile gerçekleştiği için diğer gösteri türlerinden biraz daha farklıdır. Yarışmanın temasına uygun olan herkes yarışmacı olabilir ve sahneye çıkarak rolünü gerçekleştirir.

Eğlence programlarında yer verilen birçok yarışma türü vardır:

- Yetenek yarışmaları
- İnteraktif yarışmalar

- Güzellik yarışmaları
- Bilgi yarışmaları

Yetenek yarışmaları, herhangi bir yeteneğin sergilenmesi şeklinde olur. Katılımcılar bireysel ya da grup olarak yeteneklerini sergileyebilir. Örneğin şarkı söyleme, dans etme vb. yeteneklerini sergileyerek yarışmacılar puan toplayabilir. Bunların dışında sadece eğlence amaçlı balon şişirme, ip atlama, zıplama vb. gibi davranışlar oyuna dönüştürülerek yetenek yarışmalarında kullanılabilir.

İnteraktif yarışmalar; herkesin katılımı ile gerçekleşen, katılımcıların toplu halde karşılıklı etkileşimini gerektiren, hareketli yarışmalardır. Örneğin izleyiciler iki gruba ayrılıp en çok bağırabilen grup seçilir. Bazen de herhangi bir iddia ortaya atılarak hangi grubun gerçekleştireceğine bakılır. “İddia ediyorum ki birinci grup havuza atlayamaz!” gibi yapımları beklenen davranışlar gruplara söylenerek belli bir sürede gerçekleştirmeleri istenir.

Resim 1. 4: Dans yarışması

Hemen tüm işletmelerde gerçekleştirilen bir başka yarışma türü de güzellik yarışmalarıdır. Haftanın kral ve kraliçesi, haftanın en güzel bayanı, en yakışıklı erkeği gibi unvanlarla güzellik yarışmaları düzenlenir. Özel organizasyonlarda da güzellik yarışmaları tercih edilen bir yarışma türüdür. Özellikle festival, şenlik gibi organizasyonlarda festival güzeli seçilir. Konaklama tesisleri de işletmenin adı, pazarlama stratejisi gibi özelliklerine göre kendi adıyla “Bayan ..... “ , “Bay .....” gibi seçimler yapabilir.

Bilgi yarışmaları; çeşitli organizasyonlarda güncel bilgilerle ilgili soruların yer aldığı yarışmalardır. Eğlence organizasyonlarında düzenlenen bilgi yarışmalarında amaç bilgi düzeyini ölçmek değil, katılımcıların ve izleyicilerin gülüp eğlenmelerini sağlamaktır. Bu nedenle soruların seçiminde güldürücü öğelerin yer almasına dikkat edilmelidir. Katılımcılarda gerginliğe neden olacak, başarısızlık duygusu yaşatacak sorulara yer verilmemelidir. Bilgi yarışmaları tek kişilik katılımcıların karşılıklı yarışması şeklinde düzenlenebileceği gibi, gruplar halinde de düzenlenebilir.

Resim 1. 5: Skeçler komik unsurlar taşır

Yarışmaların sonucunda katılımcılara çeşitli ödüller verilebilir. İşletmenin özelliğine göre bu ödül bedava bir hafta tatil olabileceği gibi yiyecek içecek, sertifika, madalya, ekstra aktivitelerden ücretsiz yararlanma da olabilir. Konuklar açısından eğlenmek, hoşça vakit geçirmek, herhangi bir alanda başarı göstermek zaten bir ödüldür. Ancak verilecek ekstra bir ödül, konuk memnuniyetini artırarak işletmeye karşı olumlu duygular geliştirmelerine neden olur.

1.1.4. Özel Yetenek Gösterileri (İllüzyon, Hokkabaz vb.)

Özel yetenek gösterileri; akrobasi, illüzyon, performans gösterileri, şarkı söyleme gibi yeteneğe dayanan gösterilerdir. Bu gösteriler, özel yeteneği olan herkes tarafından yapılabilir; herhangi bir animatör, konuklardan biri, işletmede çalışan bir görevli ya da dışarıdan biri olabilir. Özel yetenek gösterileri program dâhilinde yapılabileceği gibi, programın dışında ekstra bir gösteri olarak ta sergilenebilir. Ekipteki animatörlerden biri ya da işletmede başka bir departmanda çalışan herhangi bir eleman, özel yeteneğini, sezon boyunca program dâhilinde sergileyebilir. Ancak konuklardan birinin yetenek gösterisi sunması tamamen tesadüfî olarak gerçekleşir.

Resim 1. 6: İllüzyon gösterisi

İllüzyon gösterileri gibi gösteriler, ayrı bir eğitim ve çalışma gerektirdiğinden bu tür gösteriler profesyonel kişilerce gerçekleştirilmelidir. Bu tür gösteriler dışarıdan satın alınarak programa dâhil edilebilir.

Özel yetenek gösterileri izleyiciler üzerinde heyecan yaratması nedeniyle tercih edilen bir gösteri türüdür. Akrobasi gibi zaman zaman küçük tehlikeler içeren ya da illüzyonlar gibi şaşırtan gösteriler zevkle izlenen gösterilerdir.

1.1.5. Pantomim

Pantomim; düşünce ve duyguları müzik veya türlü eşyalar eşliğinde bazen dansla, bazen de gövde ve yüz hareketleriyle yansıtmayı amaçlayan oyun, sözsüz oyun (TDK Türkçe Sözlük-1988) olarak tanımlanmaktadır. Pantomim söz içermez, tamamen jest ve mimiklere dayalıdır.

Pantomim gösterileri, eğlence hizmetlerinde, özellikle de farklı dilleri konuşan konukların yer aldığı konaklama işletmelerinde tercih edilen bir gösteri türüdür. Söz içermemesi nedeniyle tüm konuklara aynı anda hitap edilebilmesi, farklı dillere çeviri yapmayı gerektirmemesi zamanı kullanma konusunda avantaj sağlar.

Pantomim sanatı ayrı bir eğitim gerektiren bir canlandırma şeklidir. Bu sanatı uygulamak uzun bir tiyatro eğitim gerektirir; ancak eğlence hizmetleri alanında pantomim daha çok komik unsurlarla süslenerek eğlence amaçlı kullanılır. Herhangi bir sanatsal kaygısı yoktur.

Pantomim, mimikleri ve bedeni özellikle de el kol hareketlerini çok iyi kullanmayı gerektirir. Söz kullanılmadığı için verilmek istenen mesaj, duygular; mimiklerle, el kol hareketleriyle verilmelidir; bu nedenle de mimiklerin ve beden hareketlerinin abartılı kullanılmasını gerektirir.

Gösteri, makyaj ve kıyafetle desteklenmelidir; ancak dikkati dağıtmayacak ve oyuncunun hareketlerini kısıtlamayacak basit kıyafetler ve mimikleri ön plana çıkarabilecek bir makyaj tercih edilmelidir. Kıyafetler sade, basit olmalıdır. Spor kıyafetler ya da canlandırılan karakteri yansıtacak kıyafetler tercih edilir. Örneğin bir sporcu canlandırılıyorsa o spora ait kıyafet tercih edilir. Makyaj karaktere göre hiç yapılmayabilir ya da sadece parlamayı engelleyecek pudra vb. kullanılabilir.

Pantomim gösterileri, ayrı bir dekoru gerektirmez; ancak gösteriyi destekleyecek basit aksesuarlar kullanılabilir: sandalye, tabure, sopa, şapka gibi.

Pantomim sanatında söz kullanılmamakla birlikte efekt sesleri kullanılabilir. Bu efekt seslerini oyuncu ağız ile çıkarabileceği gibi yapay efektler de kullanılabilir: Hayvan sesleri, araba freni sesi, yürüyüş sırasında çıkan adım sesleri gibi.

Pantomim birçok konuya uygun olarak gerçekleştirilebilir. Örneğin ;

- Balık tutan bir adam
- Halter kaldırmaya çalışan bir sporcu
- Sabah yataktan kalkıp işe gitmeye hazırlanan bir adam
- İşe geç kalmış bir memur vb.

Siz de basit pantomim çalışmalarını sınıfınızda, arkadaşlarınıza sergileyebilirsiniz. Seçtiğiniz herhangi bir tema çerçevesinde jest mimiklerle canlandırmanızı yapabilirsiniz. Pantomim hakkında tiyatro sanatçılarından destek alabilirsiniz.

Bilgilerinizi tazelemek için “Yaratıcı drama” modülünü gözden geçiriniz.

1.1.6. Müzik Dinletileri

Müzik dinletileri, genellikle dışarıdan satın alınan programlardır. Bazı büyük işletmelerin kendi orkestrası bulunabilir; ancak çoğunlukla belirli aralıklarla dışarıdan getirilen orkestra, sanatçı, koro gibi müzik elemanları ile gerçekleştirilir. Animatörler ise organizasyonu yapma, konukları karşılama, gösteri boyunca konuklara eşlik etme, gibi işlerden sorumlu olurlar.

Müzik dinletileri, sahnede gerçekleştirilebileceği gibi havuz başı, meydan, lobi gibi konukların müziği rahatlıkla dinleyebileceği geniş alanlarda da uygulanabilir.

Resim 1. 7: Müzik dinletileri

Birçok farklı müzik türü gösterilerde kullanılabilir. Konukların özelliğine, işletmenin anlayışına göre bir müzik türü seçilmelidir. Pop, caz, klasik müzik gibi farklı müzik türlerinden yararlanılır. Burada müzik gösterilerini gerçekleştirecek sanatçıların yeterliliği de önemlidir. Profesyonel müzik sanatçıları ile çalışılmalıdır.

1.2. Programı Tespit Etme

Bir sahne gösterisi sergilemenin ilk adımı, programın oluşturulmasıdır. Program tüm detayları ile hazırlandığında işin büyük bir kısmı tamamlanmış demektir. Tüm çalışmalarda olduğu gibi sahne gösterilerinin hazırlanıp uygulanmasında da planlı çalışma zorunludur. Konaklama işletmelerinde sezon öncesi hazırlıklarda yapılan ilk işlemlerden biri eğlence departmanı programının oluşturulmasıdır. Bu aşamada genel program içinde sergilenecek olan sahne gösterileri de planlanır. Haftada kaç gece sahne gösterisi yer alacak, hangi türlerde olacak, bu gösterilerin sergilenebilmesi için hangi nitelikte kaç elemana ihtiyaç duyulacak gibi konular planlama aşamasında belirlenir. Hazırlık aşaması ciddi bir çalışmayı gerektiren uzun soluklu bir süreçtir.

Özel organizasyonlarda da yapılacak ilk işlem, programın tespit edilmesi, programda yer alacak aktivitelerin belirlenmesidir. Organizasyonun niteliğine göre sahne gösterileri de yer alacaksa birtakım etmenler göz önünde bulundurularak planlama yapılır.

“İyi bir başlangıç, başarının yarısıdır.”

Program oluşturulurken birçok etken göz önünde bulundurulmalıdır. Eğer bu etkenleri dikkate almadan programımızı oluşturursak uygulanabilirliği olmaz; bu da boşa yapılmış bir çalışma demektir.

Programımızı oluşturmaya başlamadan önce aşağıda sıralanan etmenlerin gözden geçirilmesi gerekir:

- Konuk profili
- Organizasyonun amacı, kimlere hitap ettiği (özel organizasyonlar için geçerlidir.)
- Bütçe
- İşletmenin hizmet anlayışı, hizmet şekli
- İşletmenin fiziksel koşulları
- İşletmenin operasyon koşulları

Yukarıda sayılan etmenler “Programımızı neye göre hazırlayacağız.” sorusuna yanıt bulmamızı sağlar. Hazırladığımız sahne gösterisinin nasıl bir konuk profiline hitap edeceğini önceden bilmemiz gerekir. Hangi yaş grubunda olacak, cinsiyetleri ne olacak, hangi milliyetten konuklarımız olacak ya da belli bir meslek grubu mu yer alacak gibi soruların yanıtı, programın içeriğinin belirlenmesinde etkili olacaktır.

Eğer yapacağımız planlama konaklama işletmesinde değil de bir özel organizasyon içinde sergilenecekse o zaman organizasyonun amacını, neden böyle bir organizasyonun gerçekleştirildiğini bilmemiz gerekir; çünkü organizasyonun amacına göre sergilenecek oyunlar da değişiklik gösterecektir. Herhangi bir açılıшта sergilenecek gösterilerle bir partide sergilenecek gösteriler doğal olarak farklılık gösterecektir.

Bütçe, programımızın içeriğini en çok etkileyen etmenlerden biridir; çünkü sahne gösterileri; ekibinden dekoruna, kostümüne, sahne düzenlenmesine kadar pahalı bir çalışmadır. Sahne gösterilerinde görsellik önemlidir; bu nedenle profesyonel bir çalışmayı gerektir. Bu da masraflı bir çalışma olacaktır. Önce bütçemizi gözden geçirip buna uygun bir planlama yapmamız gerekir.

İşletmenin hizmet anlayışı, daha çok konaklama işletmeleri için geçerli bir etkidir. “İşletme nasıl bir konseptle yola çıkmıştır, nasıl bir konuk profiline hizmet vermeyi amaçlamaktadır, eğlence departmanından beklentileri nedir” gibi hizmet anlayışını oluşturan öğelerin bilinmesi programın içeriğini oluşturmada etkidir; çünkü işletmede konuklara sunulan her türlü hizmet, hizmet anlayışını, işletmenin konseptini destekleyici nitelikte olmalıdır.

İşletmenin fiziksel koşulları, özellikle sahne gösterilerinin büyüklüğünü etkiler. Bu gösterilerin nasıl bir sahnede sergileneceği önemlidir. Konaklama işletmelerinde genellikle açık alanda bir sahne bulunmaktadır; ancak bu sahne, farklı büyüklüklerde olabilmektedir. Sahnenin büyüklüğü hem dekor hem de gösteride rol alacak kişi sayısı üzerinde etkili olacaktır. Özel organizasyonlarda da organizasyonun nerede gerçekleşeceği bilinmelidir. Her zaman bir sahne olmayabilir. Sahne olmadığı durumlarda sahne gibi kullanılacak bir alan düzenlenmelidir; bu da gösterini niteliğini etkileyecektir.

Resim 1. 8: Sahnenin büyüklüğü, gösterinin niteliğini etkiler

İşletmenin operasyon koşulları dendiğinde ise; personel sayısı, malzeme vb. açıdan programın uygulanabilirliği düşünülmelidir. Programda yer alacak gösteriyi uygulayabilecek personel, yeterli ve uygun malzeme, sergilenebilecek nitelikte ve büyüklükte sahnenin bulunup bulunmadığı değerlendirilmelidir.

Program hazırlama, belli aşamalarda ve belli sorulara yanıt aranması ile olur. Programımızı etkileyecek etmenleri gözden geçirdikten sonra programın öğelerini belirlemeliyiz.

Hazırlanan program aşağıda yer alan sorulara yanıt vermelidir:

- Sahne gösterisinin türü ne olacak
- Konu, tema nedir
- İçerik: hangi oyunlar ya da hangi danslar nasıl bir sırayla ve ne kadar sürede sergilenecek
- Gösteride kimler yer alacak, görevleri neler olacak
- Yardımcı öğeleri tespit etme;
  - Müzik, ses efektleri
  - Görüntü ve ışık efektleri
  - Yardımcı efektler
  - Dekor
  - Kostüm ve aksesuarlar
- Program duyuruları nasıl yapılacak.

Konaklama tesislerinde, sezon için hazırlanan periyodik programlarda işletmenin anlayışına göre yer alan gösteriler, farklı türlerden oluşur. Dans, drama, yarışma gibi türler farklı akşamlarda programda yer alır. Program hazırlarken öncelikle gösterinin türüne karar vermek gerekir. Sahne gösterilerinin türü belirlendikten sonra her sahne gösterisi için ayrı planlama yapılmalıdır.

Gösterimizin türünü belirledikten sonra tamamını belirlemeliyiz. Nasıl bir temadan yola çıkarak gösterimizi hazırlayacağımız, gösterinin içeriği açısından önemlidir. Örneğin Latin kültürü tema olarak alındığında Latin danslarından örnekleri içeren bir dans gösterisi hazırlanabilir. Eğlence hizmetleri alanında çok farklı temalar kullanılabilir. Farklı kültürlere ait temalar en çok kullanılan temalardır.

Planlamada tema belirlendikten sonra bu temaya ve sahne gösterisinin türüne göre içerik belirlenir. İçerik belirlenirken öncelikle hangi oyunlar ya da hangi dansların yer alacağı belirlenmelidir. Süreyi de dikkate alarak yer alabilecek aktiviteler sıralanır, en uygun olanlarına karar verilir. Bu aktivitelerin nasıl bir sırayla ve ne kadar sürede sergileneceği de önemlidir. Özellikle skeçler gibi parça parça aktivitelerden oluşacak bir gösteri ise aktiviteler, bir bütünlük içinde sıralanmalıdır. Gösterinin tam süresi konukları sıkılmayacak şekilde ayarlanmalıdır.

İçeriğin belirlenmesinde etkili olan bir başka etken de rol alacak animatörlerin sayısı ve niteliği olacaktır. İçeriği belirlerken işletmenin personel olanaklarını da göz önünde bulundurmak gerekir. İçerik belirlendikten sonra gösteride kaç kişi rol alacak, ne gibi rolleri üstlenecekler gibi konular belirlenmelidir.

Sahne gösterilerinin oyuncular dışında yardımcı birçok öğesi vardır. Bu öğeler görsel zenginliği artırır. İçeriğe göre tüm aktiviteler için yardımcı öğeleri tespit etme, planlamanın bir sonraki aşamasını oluşturur.

Yardımcı öğelerin başında müzik ve ses efektleri gelir. Dans vb. gösterilerde müzik seçimi çok önemlidir. Dansta hareket ile müziğin uyumu gösterinin niteliğini belirleyen ana etmendir. Drama gösterilerinde ise müzik ve ses efektleri, gösteriyi destekleyici niteliktedir. Bazen hiçbir müzik ve ses efektine gerek olmadan da drama gösterileri sergilenebilir.

Bir diğer yardımcı öğe, görüntü ve ışık efektleridir. Sahnede arka fonda kullanılacak bir barkovizyon ya da sinevizyon, görselliği artırarak gösteriyi destekler.

Sahne gösterilerinin bir başka boyutu da yardımcı efektlerin belirlenmesidir. Sahne gösterilerinde birçok yardımcı efekt kullanılabilir. Özellikle dans gösterileri, yarışmalar gibi programlarda havai fişek, ateş, volkan, patlama vb. yardımcı efektler kullanılabilir. Yardımcı efektler gösteriyi destekleyeceği gibi görsel zenginliği de artıracaktır.

Resim 1. 9: Yardımcı efektler, görselliği artırır

Sahne denildiği zaman akla gelen unsurlardan biri de dekorlardır. Tüm sahne gösterileri dekorla desteklenir. Planlama aşamasında gösterinin niteliğine uygun olarak dekor tasarımları da yapılır. Bazı gösteriler için dekor gerekmez. Sadece sahnenin arka planı perde vb. materyallerle kapatılarak görsel açıdan çekici görünmesi sağlanabilir.

Dekor konusunda daha ayrıntılı bilgi almak için “Dekor ve Aksesuarları” modülüne bakınız.

Gösterilerin hemen hepsi kostüm ve aksesuar kullanımını gerektirir. Sahne gösterilerinin içeriği belirlendikten sonra içeriğe uygun olarak rol alacak tüm oyuncular için kostüm ve aksesuarlar planlanmalıdır. Kostüm ve aksesuarların tasarımı ve uygulanması uzman kişilerce yapılır.

Kostüm konusunda daha detaylı bilgi almak için “Kostüm ve Aksesuarları” modülüne bakınız.

Bütün bunların dışında tehlikeli unsurlar içeren gösteriler için yasal yönü de araştırılarak gerekli önlemler alınmalıdır. Örneğin havai fişek içeren bir gösteride yasal izinleri almak ve yangın söndürücü, itfaiye aracı gibi önlemleri almak gerekir. Alınması gereken bu tür güvenlik önlemleri de varsa planlama aşamasında belirlenmelidir.

Konaklama tesislerinde sergilenen bir sahne gösterisi ortalama 40 ila 50 dakika arasında sürer. Süre; konukların ilgisine, konuklar arasında çocuk sayısının ne kadar olduğuna vb. nedenlere göre değişiklik gösterir; ancak dansçıların performansı da süreyi etkileyen bir öğedir. Genel konsantrasyon süresi, hem izleyiciler hem de dansçılar açısından düşünülerek gösteri 50 dakikayı geçmemelidir.

Özel organizasyonlarda sahne gösterilerinin süresi farklılık gösterebilir. Genel olarak organizasyonun süresi, yapıldığı yer, amacı gibi etkenler, sürenin belirlenmesinde rol oynar. Örneğin bir alışveriş merkezinde on, on beş dakikalık bir dans gösterisi sergilenebileceği gibi açılış, festival gibi organizasyonlarda daha uzun sürelerde de gerçekleştirilebilir.

1.3. Aktivite Alanını Hazırlama

Sahne gösterileri her zaman bir sahnede sergilenmeyebilir. Planlama aşamasında gösterinin nerede gerçekleşeceği bilinmelidir. Tiyatro ya da sahnesi olan bir salonda sergilenebileceği gibi herhangi bir açık alanda da sergilenebilir. Eğer sahne dışında bir yerde sergilenecekse gerekli önlemler önceden alınmalıdır. Gösteriye uygun gerekli hazırlıkların yapılmasının yanı sıra konukların karşılanması ve gösteriyi rahat bir şekilde izlemesi için gereken düzenlemeler önceden düşünülüp planlanmalıdır.

1.3.1. Programın Uygulanacağı Aktivite Alanını Tespit Etme

Hazırlanan sahne gösterisinin nerede uygulanacağı diğer tüm hazırlıkları da etkileyeceğinden öncelikle aktivite alanının belirlenmesi gerekir. Alanın büyüklüğü, şekli, açık ya da kapalı oluşu, akustik özellikleri, izleyici kapasitesi, giriş çıkışları, kulisi gibi özellikler, gösterinin niteliğini etkiler.

Alanın gösteriye uygunluğu kadar konukların alana giriş çıkışına, gösteriyi izleyebilmesine de uygun olması önemlidir.

Gösteri için en uygun alan tespit edilmelidir. Bir müzik dinletisi herhangi bir yerde yapılabileceği gibi drama ve birden fazla dans aktivitesi içeren gösteriler, sahne arkası hazırlıkları da gerektirdiğinden daha özellikli bir sahneye ihtiyaç vardır.

1.3.2. Aktivite Alanına ve Programa Uygun Ses ve Işık Sistemlerini Tespit Etme

Programı tespit etme aşamasında nasıl bir ışıklandırma ve ne tür ses efektleri kullanılacağı belirlenmiş olmalıdır. Daha sonra ses ve ışık sistemlerinde yer alacak malzemeler tespit edilir. Ses ve ışık sistemlerinin kurulup kullanılması teknik elemanların desteği ile gerçekleştirilir.

Ses ve ışık sistemleri ile ilgili daha ayrıntılı bilgi için ses ve ışık sistemleri modülüne bakınız.

1.3.3. Aktivite Alanının Hazırlanmasını Sağlama

Gösteriye ait tüm detaylar belirlendikten sonra ilgili kişilerle iletişime geçilerek gerekli hazırlıkların zamanında yapılması sağlanmalıdır. Dekor, kostüm tasarımlarının yapılması, gerekiyorsa yasal işlemlerin yapılması, ses ve ışık sistemleri ile ilgili eksik malzeme varsa temin edilmesi gibi işlemlerin zamanında tamamlanabilmesi için önceden ilgili kişilerle görüşülüp ortaklaşa çalışılmalıdır. Tüm hazırlıklar tamamlandıktan sonra gösteriden önce aktivite alanına yerleştirilmeli ve prova yapılmalıdır. Prova yapılması, olası aksaklıkları önleme açısından önemlidir. Böylece önceden düşünülememiş, aksayan bir yön varsa tespit edilip zamanında önlemler alınır.

Aktivite alanı ile ilgili bir başka önemli nokta da güvenlikle ilgili önlemlerdir. Gerek animatörlerin gerekse izleyicilerin güvenliği ile ilgili gereken önlemler de önceden düşünülmeli ve alınmalıdır. Prova sırasında güvenlikle ilgili aksayan yönler varsa tespit edilip düzeltilmelidir.

“Başaramadığınız zaman düş kırıklığına uğrayabilirsiniz; ancak, yeniden denemezseniz işte o zaman sizin için her şey bitmiş demektir. “

1.3.4. Dekor ve Kostümleri Hazırlama

Dekor ve kostüm hazırlığı program hazırlama aşamasında belirlenen içeriğe göre tasarımcılarla yapılan iş birliği sonucunda gerçekleşir. Yapılan tasarımlar sonunda terzi, marangoz gibi diğer elemanlarla iletişime geçilerek tasarımların uygulanması sağlanır.

Atölyede hazır hale getirilen dekorlar gösteri öncesinde sahneye yerleştirilerek prova yapılır. Prova sonuçlarına göre gereken düzeltmeler yapılır.

Dikilen kostümler gösteride rol alacaklar tarafından denenerek gösterinin kostümlü provası yapılır.

Resim 1.10: Dekor hazırlığı

UYGULAMA FAALİYETLERİ

Çevrenizdeki konaklama tesisleri ve özel organizasyon firmalarında araştırma yaparak sahne gösterileri çeşitlerinden bir aktivite seçiniz. Seçtiğiniz sahne gösterisi aktivitesi ile ilgili sergilenmek üzere gerekli hazırlıkları yapınız. Yaptığınız çalışmayı bir sunu haline getirerek sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bir sahne gösterisi aktivitesi belirleyiniz. ➤ Aktivite içeriğini açıklayınız. ➤ Görev alacakları ve rollerini belirleyiniz. ➤ Aktivitenin uygulanacağı alanı tespit ediniz. ➤ Aktiviteye uygun ses sistemlerini belirleyiniz. ➤ Aktiviteye uygun ışık sistemlerini belirleyiniz. ➤ Aktiviteye uygun görüntü sistemlerini belirleyiniz. ➤ Aktiviteye uygun yardımcı efektlere ait araç gereçleri belirleyiniz. ➤ Aktiviteye uygun dekor ve aksesuarlarını belirleyiniz. ➤ Aktiviteye uygun kostüm ve aksesuarlarını belirleyiniz. ➤ Yaptığınız çalışmayı bir sunu haline getiriniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Farklı kaynaklardan araştırmalar yapınız. ➤ Yaratıcılığınızı kullanınız. ➤ Aşamaların birbirini takip etmesine özen gösteriniz. ➤ Roller için en uygun özellikte kişileri seçmeye özen gösteriniz. ➤ Seçtiğiniz ses, ışık vb. öğelerin görsel zenginliği arttırmasına özen gösteriniz. ➤ Çalışmalarınızı her aşamasında kontrol ediniz. ➤ Zamanlamaya uyunuz. ➤ Olumlu iletişim içinde olunuz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre Uygulama Faaliyeti-1’de yaptığınız dans organizasyonu çalışmasını değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre **“Evet-Hayır”** seçeneklerinden uygun olanını kutucuğa işaretleyiniz.

	Gözlenecek Davranışlar	Evet	Hayır
1	Belirlediğiniz aktivite sahne gösterisi için uygun mu?		
2	Aktivite içeriğini tüm aşamaları ile açıkladınız mı?		
3	Rollere uygun özellikte kişileri ve görevlerini belirlediniz mi?		
4	Aktivitenin uygulanacağı en uygun alanı tespit ettiniz mi?		
5	Aktiviteye uygun ses sistemlerini belirlediniz mi?		
6	Aktiviteye uygun ışık sistemlerini belirlediniz mi?		
7	Aktiviteye uygun görüntü sistemlerini belirlediniz mi?		
8	Aktiviteye uygun yardımcı efektlere ait araç gereçleri belirlediniz mi?		
9	Aktiviteye uygun dekor ve aksesuarlarını belirlediniz mi?		
10	Aktiviteye uygun kostüm ve aksesuarlarını belirlediniz mi?		
11	Yaptığınız çalışmayı bir sunu haline getirdiniz mi?		

İşaretleme sonucunda **“Hayır”** cevabı vererek eksik olduğunuzu tespit ettiğiniz konuların tekrar uygulamasını yaparak eksiklerinizi tamamlayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda yer alan soruları dikkatle okuyunuz. Doğru bulduğunuz seçenekleri daire içine alınız.

1. Sahne gösterilerinde yer alacak aktivitelerin seçiminde hangi etkenler göz önünde **bulundurulmamalıdır?**
  - A) Konuk profili
  - B) İşletme bütçesi
  - C) Animasyon ekibi
  - D) Organizasyonun amacı
  - E) Görsel zenginliği
2. “Hareketlerin belirli adım ve kalıplara bölünerek müziğin ve duyguların yardımı ile parçadan bütüne bir olgu yaratarak sunmadır.”
Yukarıda verilen tanım, aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?
  - A) Pantomim
  - B) Skeç
  - C) Dans
  - D) Gösteri
  - E) Parodi
3. Aşağıda yer alan ifadelerden hangisi dans gösterilerinin özelliği **değildir?**
  - A) Hareketlilik
  - B) Görsel zenginlik
  - C) Göze ve kulağa hitap etmesi
  - D) Sözsüz oluşu
  - E) Her yaşa hitap etmesi
4. Aşağıda yer alan ifadelerden hangisi, eğlence hizmetleri alanında kullanılan drama gösterilerinin bir özelliğidir?
  - A) Edebi bir metnin canlandırılmasıdır.
  - B) Sanatsal bir kaygısı yoktur.
  - C) Tiyatro oyuncularından sergilenir.
  - D) Drama bir tiyatro oyunudur.
  - E) Sergilenmesi uzun sürer.
5. “Güncel olaylara, sorunlara değinen, kısa süreli, vurucu bir espriyile noktalanmış kısa güldürülerdir.”
Yukarıda verilen tanım, aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?
  - A) Parodi
  - B) Pantomim
  - C) Drama
  - D) Gösteri
  - E) Skeç

6. “Oyuncunun hem dans edip hem şarkı söylemesi ayrıca rolüne uygun mimik ve hareketler yapması gerekir.”
Yukarıda verilen tanımlama, aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?
A) Müzikal
B) Dans gösterisi
C) Müzikli oyun
D) Parodi
E) Müzik dinletisi
7. “Katılımcıların toplu halde karşılıklı etkileşimini gerektirir ve hareketli yarışmalardır.”
Yukarıda verilen tanım aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?
A) Bilgi yarışması
B) Canlandırma yarışmaları
C) Yetenek yarışması
D) Performans yarışmaları
E) İnteraktif yarışmalar
8. Aşağıda yer alan ifadelerden hangisi pandomim gösterilerinin özelliği değildir?
A) Mimiklere dayalıdır.
B) Sessiz gösterilerdir.
C) Söz içermez.
D) Makyajla desteklenir.
E) Bedeni iyi kullanmayı gerektirir.
9. I. Konu, temanın belirlenmesi
II. İçerik
III. Türün belirlenmesi
IV. Dekor ve kostümlerin belirlenmesi
Sahne gösterilerinde planlamanın aşamaları, hangi sırayla yapılmalıdır?
A) III-I-II-IV
B) II-I-IV-III
C) IV-I-II-III
D) I-II-III-IV
E) III-II-I-IV
10. Aşağıda yer alan sahne gösterilerinin öğelerinden hangisi yardımcı efektlerdendir?
A) Dekor
B) Sinevizyon
C) Havai fişek
D) Aksesuar
E) Panolar

ÖĞRENME FAALİYETİ- 2

AMAÇ

Eğlence hizmetleri departmanında, konukların ve tesisin özelliklerine uygun olarak hazırlanan sahne gösterileri programını doğru olarak uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çevrenizdeki çeşitli işletmelerde ve organizasyonlarda uygulanan sahne programlarını planlama aşamasından itibaren araştırıp yapılan işlemleri ve nelere dikkat edildiğini belirleyiniz. Araştırma sonuçlarınızı raporlaştırarak sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. SAHNE GÖSTERİLERİNİ AKTİVİTELERDE KULLANMA

2.1. Gösteriyi Planlama

Birinci öğrenme faaliyetinde bir sahne gösterisini nasıl planlayacağınız adım adım açıklanmıştır. Bundan sonraki bölümde öğrendiklerimize dayanarak sahne gösterisi planlayıp uygulamaya geçirme konularında pratik yapma olanağı bulacaksınız.

Gösterinizi planlamaya başlamadan önce bir araştırma yapıp program oluşturulurken göz önünde bulundurulması gereken etkenlere uygun olabilecek aktivitelerin bir listesi hazırlanmalıdır. Öncelikler konuk profilimize göre gösterinin türü hakkında karar verilmelidir. Örneğin; skeç mi yoksa dans gösterilerinden oluşan bir program mı olacağını belirlemede konukların hangi milliyetten olduğu, ne tür aktivitelerden hoşlandıkları daha önceki deneyimlere dayanarak karar verilmesi gereken bir konudur. Tür belirlendikten sonra ikinci adım, temanın belirlenmesidir. Her zaman programın bir teması olmayabilir. Ancak genel olarak içeriğimizin dayanacağı bir tema olması aktivite seçiminde işimizi kolaylaştıracaktır.

Üçüncü adımda, listede yer alan tüm aktiviteler incelenip konuk profiline, işletmenin hizmet anlayışına, organizasyonun amacına, bütçeye, fiziksel ve operasyon koşullarımıza uygunluğu açısından değerlendirilip içlerinden tür ve temaya en uygun olanlar seçilmelidir. Gösteride yer alacak aktivitelerin adları, süreleri belirlenip içerik oluşturulur.

İçerikte yer alacak aktiviteler ve süreleri belirlendikten sonra rejî –program akışı oluşturulur. Aktiviteler hangi sırayla programda yer alacak, ilk sırada hangi aktivite çıkacak, finalde hangi aktivite yer alacak gibi program sırası belirlenir.

Aktiviteler belirlendikten sonra rol alacaklar, ses, müzik, ışık, dekor, kostüm gibi yardımcı öğeler belirlenerek program uygulamaya hazır hale getirilir.

Çalışma Konusu

Sınıfta arkadaşlarınızla çalışma grupları oluşturarak çeşitli kaynaklardan sahne gösterilerinin örneklerini araştırıp bir aktivite listesi oluşturunuz. Konuk profili, işletme anlayışı, organizasyonun amacı gibi ölçütleri belirleyerek bir sahne gösterisi planı hazırlayınız. Çalışmanızı yaparken aşağıda verilen plan örneğini kullanabileceğiniz gibi kendi hazırlayacağınız plan şeklini de kullanabilirsiniz.

Sahne Gösterisi Planı	
Türü	
Tema	
Aktivitelerin Adı ve süreleri	
Reji	
Oyuncular	
Müzik	
Ses efektleri	
Işık efektleri	
Görüntü efektleri	
Yardımcı efektler	
Dekor ve aksesuarları	
Kostüm ve aksesuarları	
Duyurular	

2.2. Uygulama

Program tespit edilip planlama yapıldıktan sonra işin çoğu tamamlanmış demektir. Artık yapılan planlamaya göre gösterinin uygulamasına geçilir. Bu aşamada da yapılması gereken birçok hazırlık vardır. Öncelikle prova, araç gereçlerin temini gibi hazırlıklar için gösteriye ne kadar süre olduğu bilinmelidir. Süre belirlendikten sonra bir çalışma planı yapılır.

Çalışma planında şunlar yer almalıdır:

- Zaman planlaması
- Ödeme planı
- Tanıtım duyuru planı

2.2.1. Zaman Planlaması

Programla ilgili hazırlıklarımızı tamamlayıp gösterinin gerçekleştirilme zamanına göre prova, araç gereç temini gibi hazırlıkların yapılması için bir planlama yapılmalıdır:

- Gösterinin ne zaman ve hangi mekânda yapılacağı tespit edilmelidir.
- Özel organizasyonlar için yer kiralama, gerekli yasal izinleri alma gibi işlemler başlatılmalıdır.
- Provaların zamanı planlanmalıdır.
- Malzemelerin temini -satın alma- ile ilgili zaman planlaması yapılmalı ve işlemler başlatılmalıdır.
- Malzemelerin imalatı ile ilgili zaman planlaması yapılmalı ve işlemler başlatılmalıdır (Dekor, kostüm ve aksesuarları).

Resim 2. 1: Malzeme imalatı

2.2.2. Ödeme Planı

İkinci aşamada, gösteri bütçesi ile ilgili ödemelerin nasıl ve ne zaman yapılacağı planlanmalıdır. Ödeme planlaması aşamasında ise aşağıdakiler planlanır:

- Personel ödemeleri
- Malzeme ödemesi
- Mekân kira ödemesi vb.

2.2.3. Tanıtım Duyuru Planı

Üçüncü aşama, gösteri duyurularının nasıl yapılacağına planlanmasıdır. Duyuru ve tanıtımların hangi yöntemlerle, nerelerde, ne zaman ve kimlere yapılacağı planlanarak gerekli hazırlıklar başlatılır. Duyuru araçları temin edilerek ya da hazırlanarak gösteriden önce ilgili birimlere ve kişilere ulaştırılmalıdır.

Duyurular çeşitli yollarla yapılabilir:

- Davetiye
- Afiş
- El ilanları
- Gazete, dergi ilanları
- Anonslar

Resim 2. 2: Gösteri duyuruları anonslarla yapılabilir

Sayılan tüm planlamalar yapıp gerekli hazırlıklar başlatıldıktan sonra gösteriyi izleyecek konukların karşılanması ve ağırlanması ile ilgili işlemler yapılır. Konuklar nerede kimler tarafından karşılanacak, karşılamada dekor kostüm kullanılacak mı, konuklara ikram yapılacaksa ne ikram edilecek, girişte el ilanı vb. dağıtılacak mı gibi sorulara yanıt aranmalıdır.

Gösteriye tam anlamıyla hazır olabilmek için yeterli sayıda prova yapılmalıdır. Bu, prova için ne kadar süremiz kaldığına ve gösterinin niteliğine bağlı olarak değişir. Hatasız olarak hazır olmak önemlidir. En son gösterinin hemen öncesinde bir genel prova yapılır. Genel prova dekor, kostüm gibi tüm araç gereçlerle sanki konukların karşısında imiş gibi gerçekleştirilir. Provalar şu başlıklar altında yapılır:

- Aktivitelerin provası (Dans, skeç, parodi vb.)
- Ses, ışık, görüntü provası
- Kostüm provası
- Genel prova (dekorla birlikte)

Programın genel provası yapıldığında olası aksaklıklar da ortaya çıkacaktır. Örneğin birçok aktiviteden oluşan gösterilerde oyuncu değişimi, dekor değişimi gibi konular sorun yaratabilmektedir. Program akışı oyuncuların ya da dansçıların kostümlerini, makyajlarını değiştirip tekrar sahneye çıkmalarına fırsat tanınmalıdır. Eğer iki oyun arasında yeterli süre yoksa kostüm ve dekor tasarımı farklı oyunlarda kullanılacak şekilde yapılmalıdır.

Her sahne gösterisinde gösteriden sorumlu bir kişi olmalıdır. Gösteri sorumlusu gösteri boyunca aktivitelerin aksaksız sergilenmesi için gerekli denetimleri yaparak program akışının gerçekleşmesini sağlamalıdır. Gösteri öncesinde oyunla ilgili tüm birimlere gösterinin genel rejisi verilmelidir. Her birimin kendi yapacakları ile ilgili program akışı ayrıca bulunmaktadır. Kostümcünün, dekorcunun, sesçinin, ışıkçının ayrı ayrı kendi program akışı bulunmaktadır. Ancak programın genel akışı da tüm birimlerde bulunur.

Gösteri saatinden önce konukları karşılayacak olan ekip de yerlerini alarak kendilerine düşen görevleri yerine getirirler. Gösteri saati geldiğinde ise tüm hazırlıklar tamamlanmış herkes yerini almış olmalıdır.

Resim 2. 3: Her ne olursa olsun gösteri devam etmelidir.

Gösteri sahnelenip bitirdikten sonra her birim kendine ait araç gereçleri toplayıp gerekli kontrolleri yaparak yerlerine kaldırmalı, alanı bir sonraki aktivite için temiz ve düzenli bırakmalıdır.

2.3. Değerlendirme

Değerlendirme; yapılan çalışmanın ne kadar başarılı olduğunu, hazırlayıcı ve uygulayıcılar tarafından fark edilemeyen aksayan yönleri olup olmadığını tespit edebilmek için gereklidir. Ayrıca değerlendirme sonuçları alındıktan sonra bu sonuçlara göre programda gerekiyorsa düzeltmeler yapılmasına olanak tanır.

Değerlendirme farklı yöntemlerle yapılır. Her bir yöntem farklı bir bakış açısı getireceğinden ayrı ayrı yapılmalıdır. Değerlendirmede kullanılan yöntemler şunlardır:

- Müşteri anketi ile değerlendirme
- Şefin değerlendirmesi
- İşletme yönetimini değerlendirmesi
- Eğlence departman yöneticisinin değerlendirmesi
- Koreografin değerlendirilmesi
- Animatörlerin kendi değerlendirmeleri

UYGULAMA FAALİYETLERİ

Uygulama faaliyetinde seçtiğiniz sahne gösterisine ait aktiviteyi okulunuzda ya da bir işletmede uygulayarak kaydediniz. Yaptığınız kaydı sınıfta arkadaşlarınızla izleyerek değerlendiriniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktivite ile ilgili önceden yaptığımız hazırlıkları gözden geçiriniz. ➤ Aktivite alanını programa uygun olarak hazırlayınız. ➤ Aktivitenizin provasını yapınız. ➤ Prova sonuçlarına göre gereken düzeltmeleri yapınız. ➤ Gösteriden önce alanda yer alan tüm araçların son kontrollerini yapınız. ➤ Aktivitenizi plana uygun olarak sahnede gerçekleştiriniz. ➤ Aktivite sonrasında kullanılan tüm araç gereçleri toplayarak alanın temizliğini yapınız. ➤ Araç gereçlerin kontrollerini yaparak yerlerine kaldırınız. ➤ Ekipte yer alan arkadaşlarınızla sahnelediğiniz gösteriyi değerlendiriniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dikkatli ve titiz çalışınız. ➤ Sorumluluklarınızı tam olarak yerine getiriniz. ➤ Olumlu iletişim içinde olunuz. ➤ Zamanlamaya dikkat ediniz. ➤ İş disiplinine sahip olunuz. ➤ Çalışmalarınızı tüm aşamalarında kontrol ediniz. ➤ Ortamı bulmak istediğiniz gibi bırakınız.

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre Uygulama Faaliyeti -2’de yaptığınız drama organizasyonu çalışmasını değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “**Evet-Hayır**” seçeneklerinden uygun olanı kutucuğa işaretleyiniz.

	Gözlenecek Davranışlar	Evet	Hayır
1	Aktivite ile ilgili önceden yaptığınız hazırlıkları gözden geçirdiniz mi?		
2	Aktivite alanını programa uygun olarak hazırladınız mı?		
3	Aktivitenizin provasını yaptınız mı?		
4	Prova sonuçlarına göre gereken düzeltmeleri yaptınız mı?		
5	Gösteriden önce alanda yer alan tüm araçların son kontrollerini yaptınız mı?		
6	Aktivitenizi plana uygun olarak sahnede gerçekleştirdiniz mi?		
7	Aktivite sonrasında kullanılan tüm araç gereçleri toplayarak alanın temizliğini yaptınız mı?		
8	Araç gereçlerin kontrollerini yaparak yerlerine kaldırdınız mı?		
9	Ekipte yer alan arkadaşlarınızla sahnelediğiniz gösteriyi değerlendirdiniz mi?		

İşaretleme sonucunda “**Hayır**” cevabı vererek eksik olduğunuzu tespit ettiğiniz konuların tekrar uygulamasını yaparak eksiklerinizi tamamlayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda yer alan soruları dikkatle okuyunuz. Boş bırakılan yerleri uygun sözcüklerle doldurunuz.

1. Sahne gösterisini türü belirlendikten sonra ikinci adım ..... belirlenmesidir.
2. Üçüncü adımda listede yer alan tüm aktiviteler incelenip ....., işletmenin hizmet anlayışına, organizasyonun amacına, ..., fiziksel ve operasyon koşullarımıza uygunluğu açısından değerlendirilip içlerinden tür ve temaya en uygun olanlar seçilmelidir.
3. İçerikte yer alacak aktiviteler ve süreleri belirlendikten sonra rejî yani ..... belirlenir.
4. Çalışma planında ..... planlaması, ödeme planı, ... planlanması yer almalıdır.
5. Duyurular çeşitli yollarla yapılabilir: .....
.....
.....
.....
6. Genel prova; ....., ... gibi tüm araç gereçlerle sanki konukların karşısında imiş gibi gerçekleştirilir.
7. Değerlendirme yapılan çalışmanın ....., hazırlayıcı ve uygulayıcılar tarafından fark edilemeyen ..... olup olmadığını tespit edebilmek için gereklidir.
8. Değerlendirmede kullanılan yöntemleri; .....
.....
.....
.....

MODÜL DEĞERLENDİRME

Orta yaş Rus konukların ağırlıkta olduğu bir konaklama işletmesinde uygulanmak üzere kırk beş dakika sürecek bir sahne gösterisi programı hazırlayarak uygulama ile ilgili planlamaları yapınız.

PERFORMANS TESTİ			
Sıra	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1	Sahne gösterisinin türünü konuk profiline uygun olarak belirlediniz mi?		
2	Temanızı belirlediniz mi?		
3	İçerikte yer alacak tema ve türe uygun aktiviteleri belirlediniz mi?		
4	Aktivitelerin sürelerini belirlediniz mi?		
5	Program akışını oluşturduğunuz mu?		
6	Aktivitelerde rol alacak animatörleri belirlediniz mi?		
7	Kullanılacak müzik ve ses efektlerini belirlediniz mi?		
8	Kullanılacak görüntü efektlerini belirlediniz mi?		
9	Kullanılacak ışık efektlerini belirlediniz mi?		
10	Kullanılacak yardımcı efektleri belirlediniz mi?		
11	Kullanılacak dekor ve aksesuarlarını belirlediniz mi?		
12	Kullanılacak kostüm ve aksesuarlarını belirlediniz mi?		
13	Program duyurularını nasıl ve ne zaman yapacağınızı planladınız mı?		
14	Provalarınızı planladınız mı?		
15	Gösterilerin uygulanacağı alanı plandınız mı?		
16	Malzeme hazırlığı ile ilgili planlamanızı yaptınız mı?		
17	Ödemelerinizle ilgili planlamalarınızı yaptınız mı?		

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ -1

Soru Numarası	Yanıtlar
1	E
2	C
3	D
4	B
5	E
6	A
7	E
8	B
9	A
10	C

ÖĞRENME FAALİYETİ -2

Soru Numarası	Yanıtlar
1	Temanın
2	Konuk profiline, bütçeye
3	Program akışı
4	Zaman, tanıtım ve duyuru
5	Davetiye, afiş, el ilanları, gazete, dergi ilanları, anonslar
6	Dekor, kostüm
7	Başarısını, aksayan yönleri
8	Müşteri anketi, Şefin değerlendirmesi, İşletme yönetiminin değerlendirmesi, Eğlence departmanı yöneticisinin değerlendirmesi, Koreografin değerlendirmesi, Animatörlerin kendi değerlendirmeleri

KAYNAKLAR

- AKHASANOĞLU, Murat, **A.Ü. Yayımlanmamış ders notları**, Antalya, 2007.
- ERDOĞDU, Ümit Naci, **Hizmet İçi Eğitim Notları ve Dokümanları**, Antalya,2007.